

Der er i de senere år sket en ændring i de arbejdsopgaver, som hjemmehjælpere traditionelt har udført.

Udviklingen er gået fra den mere praktisk betone- de varetagelse af normale huslige opgaver til mere personrettede opgaver, såvel i eget hjem som i plejehjem.

Som følge heraf og i forbindelse med forslaget om at indføre betaling for varig praktisk hjælp foreslås en ændret terminologi for praktisk bistand i hjemmet (hjemmehjælp), som tager højde for sondringen mellem personlig og praktisk hjælp.

Døgntilbud

Der foreslås visse præciseringer af den forpligtelse, kommunerne allerede har til at vurdere, hvilke døgntilbud der er behov for på ældre- og handicapområdet.

Siden 1987 er der nedlagt en del plejehjemspladser. Det skyldes først og fremmest, at de var udtidsvarende. Nogle er siden ombygget til ældreboliger. Lov om boliger for ældre og personer med handicap har generelt medført en nettotilvækst i antallet af boliger for ældre. Udover egentlige ældreboliger er der i de senere år opført et betydeligt antal ældreegnede boliger.

Af bemærkningerne til ældreboliglovsforslaget fremgår, at kommuner, der efter 1. januar 1988 ønsker at kunne opføre plejehjemslignende boliger, har mulighed for det. Adgangen hertil findes i ældreboliglovens § 4, hvorefter kommunalbestyrelsen kan beslutte, at ældreboliger ikke forsynes med selvstændigt køkken.

Efter de gældende regler har kommunerne fuld frihed i valg af boligtype og serviceniveau og kan derfor etablere plejehjemslignende boliger og service nøjagtig i det omfang, som det ønskes.

Det forhold, at forbudet mod at bygge plejehjem og beskyttede boliger udgår af bistanndsloven, medfører ikke, at der kan opføres plejehjem efter bistanndsloven. Baggrunden herfor er, at finansieringsmulighederne for at bygge plejehjemslignende boliger findes i ældreboligloven. Derimod skal det præciseres i bistanndsloven, at kommunalbestyrelsen skal sørge for døgntilbud til personer, der af helbredsmæssige grunde har behov for hjælp døgnet rundt.

Udviklingen er i de senere år gået i retning af at skabe mere varierede tilbud til personer i eget hjem. Gennem etablering af ældrecentre og døgneredskab kan der ydes en bistand til ældre og personer med handicap i selvstændige boliger, som fagligt og tryghedsmæssigt svarer til den, der bliver ydet i plejehjem. Det betyder, at bl.a. ældre kan blive i deres

eget hjem, selvom de bliver svagere og har brug for mere hjælp.

Socialforskningsinstituttets undersøgelse »Gamle i eget hjem« viser, at et meget stort flertal af ældre fortsat ønsker at bo i egen bolig i alderdommen.

Siden 1980 er der sket en rivende udvikling inden for den personlige og praktiske bistand og hjemmesygeplejen, der både har givet sig udslag i en kraftig stigning i antallet af besøg og i antallet af kommuner med aften- og døgntilbud. Heraf er der idag godt 200 døgntilbud, hvor der kan ydes hjemmepleje til borgerne i eget hjem i alle døgnets 24 timer.

Kommunerne har i stigende grad valgt at integrere hjemmesygeplejen med personlig og praktisk bistand, fysio- og ergoterapi, madudbringning m.v. Der er skabt mulighed for, at en ophævelse af skellet mellem service i og uden for plejehjem kan frigøre ressourcer til andre områder, eksempelvis til at imødekomme krav om praktisk hjælp til ældre i eget hjem.

Undersøgelser viser, at der er behov for, at kommunerne har flere strenge at spille på. Det er derfor fundet hensigtsmæssigt, at der i loven indføres en overordnet formålsbestemmelse for tilbuddene til ældre og handicappede personer. Formålsbestemmelsen indsættes i § 79, stk. 2. Herefter skal døgntilbud sammen med kommunens øvrige tilbud om hjælpeforanstaltninger skabe rammer, som sikrer brugerne størst mulig indflydelse, medansvar og trivsel. Herved understreges det, at tilbud på ældre – og handicapområdet skal tilvejebringes i et samspil med brugerne.

I overensstemmelse med den kommunale selvforvaltning er det den enkelte kommune, der må vurdere, hvilke døgntilbud der er behov for. Lovforslaget er en præcisering af kommunernes forpligtelse til at sørge for tilbud på ældre- og handicapområdet.

Administrative konsekvenser

Afgrænsningen mellem gratisydelser inden for den varige hjælp og de ydelser, der efter forslaget skal betales for, kan give anledning til merarbejde i et vist omfang. De nærmere retningslinier vil blive givet i en vejledning om personlig og praktisk hjælp.

For plejehjem med pensionsudbetaling vil forslaget medføre noget administrativt merarbejde, selvom ikke alle beboere, der tilvælger varig praktisk hjælp, skal betale for ydelsen. Indførelse af betaling for varig praktisk hjælp vil have konsekvenser i plejehjem med pensionsudbetaling, idet de beboere, som har indtægter udover pensionen, vil skulle betale for den varige hjælp med udgangspunkt i det beregnede indkomstgrundlag. I disse tilfælde vil der skulle finde en behovsvurdering sted for at finde ud af, hvor me-